

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Detectio Nvgarvm Lvtheri, Cvm Declaratione Veritatis
Catholicae, Et Confvtatione Dogmatvm Lvtheranorvm**

Bundere, Jan van den

Louanij, 1551

Si Lutheri euangelium conueniat cum Christi euangelio. cap. vi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35621

DE INCONCVSSO

bonis, vt Corinthij eorum corporalem paupertatem subleuant. Corinthij autem abundantes diuitijs corporalibus, egebant spiritualibus bonis, voluit autem Paulus vnus inopiam per alterius suppleri abundantiam.

Hoc fit in indulgentijs dum abundantia operum Christi & sanctorum in esse satisfactorio communicatur pijs hominibus indigentibus. Discretè tamen vt sit ratio quæ suadeat hanc fieri cõmunicatiõem, vt habet Adrianus Papa in quarto titulo de clauibus ecclesiæ.

Hanc ne putes à nobis inuentam communicationem bonorum, docuit eam symbolum Apostolorum, in quo credimus sanctorum communionem, quam inuenimus in indulgentijs.

Istud pium est & indubitata fide tenendum, impium autem est Lutheri commentum dicentis (sine autoritate & ratione) nullius momenti esse Roma. Pontificis indulgentias.

*Si Euangelium Lutheri conueniat cum Christi
Euangelio C A P . V I .*

PHILOMATHES Non immeritò gloriatur sibi Lutherus, in sermone de destructione Hierusalem, euangelium nunc se lucidius clariúsque tradidisse, quam fuerit

rit Apostolorum temporibus. Et quòd Germani sui ante doctrinam suam nunquam verum habuerint euangelium. In libro quoque aduersus falsò nominatum Ecclesiasticorum statum Papæ & cæ. Certus inquit sum, quòd doctrina mea non sit mea, sed Christi purum Euangelium.

ORTHODOXVS O superbum propriarum laudum præconem. Dic optime Philomathes, quam sibi euangelij Christi synceritatem depròpserit vir simultatibus natus, qui sciens & prudens obliterare còtendit tã, longo vsu probatam ecclesiæ lectionem, pro suo arbitrato nonnulla mutans, multa detruncans, rursus si volet adijciens, & in quemuis sensum detorquens. Qui cauillosis & erroneis glosis margines passim deliniuit?

~~Et librorum suorum prohæmia quid aliud spirant, quid aliud tenant, quàm exco-
gitatas vafricies, & obliquissimos eunieu-
los, quibus in suum album asciscat incautum
lectorem? Testis est horum, Ioannes Co-
cleus librorũ Lutheri diligens peruestigator.
Nec defuere ingenia aliquorum Germano-
rum, qui ex vna translatione noui testamenti
per Lutherum facta, circa mille congeserint
errores, & mutationes: Inter quos præcipuã
laudem meruit Hieronymus Emser, Qui nõ~~

C iij solum

SI EVANG. LVTHE. CON.

solum notavit Lutheri in translatione errata, verum & propriam edidit translationem per omnia consonant nostro latino textui. Ex eo labore didicerunt catholici ubi oberrasset Lutherus, & quo redarguere poterunt Lutheranos de suo euangelio gloriantes.

Eiecit deinde Lutherus e noui testamenti canone Epistolas beatorum Iacobi, Iude, Pauli ad Hebræos, & Apocalypsim Ioannis. Rationem æstimo quam ipse subtrahit, quia his erratis cōradicunt. Eas autē canone dignas censuerunt concilia, Laodiceñ Phrygiæ Carthagineñ tertium & Gelasius papa. Nec passus est Lutherus quatuor dumtaxat esse euangelia ac totidem euangelistas, explodens diuinitus datas visiones, ænigmata & mysteria, sacrosanctum quaternarium numerum adumbrantia. Deplorat fortassis se non adscitum in quintum euangelistam, & euangelium suum in quintū euangelium quod sic cæteris coheret, sicut quinta rota in plastro.

Præterea nouitate quapiam vulgi aucupās applausum (quod semper nouitate gaudet) data opera quædam scripturæ loca mutabat, aliterque vertebat, quàm habeat ecclesia: De promam, nisi graueris audire, exēpli gratia, nōnulla. Habet ecclesiæ vsus in oratione dominica, Pater noster qui es in cœlis, sanctificetur no^a

Math. 6.

tur nomen tuum . At Lutherus sic voluit .
Pater noster in cœlo, tuū nomen sit sanctum.

In salutatione angelica ecclesia habet Aue gratia plena, Luther vertit, Aue gratiosa siue amabilis .

In cantico Zacharię quod Benedictus nūcupatur, Ecclesia canit, in sanctitate & iusti-^{Luc. 2.} tia coram ipso omnibus diebus nostris, Lutherus ait : Quo ad viuimus in sanctitate & iustitia quę ipsi placita est .

In cantico Marię quod Magnificat dicitur Ecclesia legit, Beatam me dicent omnes ge-^{Luc. 2.} nerationes, Lutherus dicit, Beatam me glorificabunt omnes filiorum Dei .

Ex his attendat pius lector quid in alijs minus cognitis permutauerit qui hæc apertissima variauit.

Extat & altera eiusdem editio vulgaris tam à priore aliena, vt annotauerit quidam in solo Mathęo, discrepantes textus .33. Nec his versionibus Germanicis contentus, latinam editionem à propria sua teuthonica in multis diuersam adiecit Lutherus vt non solum Germanos, verum etiam latinos quoslibet, in sacra euangelij lectione perturbaret.

Si Lutheri euangelium, Christi sit euangelium . Si ipsum cœlitus delapsum accepit, quomodo sibi tam dissimile est ? Quare mu-

C v tandum

IS EVANG. LVTHE. CON.

tandum erat? an spiritum sanctum putat sibi non constare? sed mutari vt lunam?

At ne virus hoc latius non serperet gnauiter suam operã huic rei prestiterunt duo Angli linguarum peritia eruditi, qui tria milia exemplarium noui testamenti Lutherani in Anglicanã linguã trãslati, impressa in literam vsq; alphabeti K, meditabãtur excusum opus inscijs Rege & cardinali Anglię inferre ac passim dispergere. Quod vbi olfecit Ioan. Cocleus effecit apud Senatũ Coloniensem, vt typographis interdiceretur ne vltra progredenter in eo opere. Duo autẽ illi apostatę Angli arreptis secũ quaterniõibus impressis aufugerunt, nauigio per Rhenũ ascendẽtes Vvornaciã, vt ibi per aliũ typographũ cœptũ perficeretur opus, & in Angliam deferretur. Admonitus est Rex, Cardinalis, & Episcopus Rosensis (sed tardius) ne merx illa perniciosissima inucheretur in Angliã. Verũm dñs Cuthbertus Tonsall^o Londineñ vir disertissimus tunc præsul vbi exquirere cœpisset, mox duo milia in lib. offendit errorũ & deprauationũ. Ecce puritas & synceritas euangelij Lutheri.

Ex sermonibus. xxxvi. ipsius Lutheri, Ioannes Cocleus excerpfit & fortiter confutauit articulos quingentos.

Hieronymus Aleander tunc nuncius apostoli-

stolicus, postea archiepiscopus Brundusinus atq; cardinalis recensuit in comitijs Imperialibus Vvormaciæ, ex libro de captiuitate Babilonica, plus minus quadraginta articulos non solum contra ritus & Sacramenta ecclesiæ, verùm etiam quibus principum leges pro sua virili labefactare, & prorsus cõuellere contendit. Caueat ergo verus catholicus ne fuscis Lutheranis circumuentus sacram scripturam æstimet quicquid Lutherus ab execrãdis hæreticis desumpsit, pro euangelio tamen haberi voluit. Cùm sibi ipsi nõ constet, & Christi euangelio aduersetur Lutherus.

Quomodo Lutherus in numero Sacramentorũ ab Ecclesia à suis, & à seipso dissideat. Cap VII.

PHILOMATHE S Fufius velim de hac re mecum agas, Palamq; ostendas Christi ne fit euãgeliũ an Lutheri quod illi nomine vndiq; circõfertur & prædicatur. **ORTHODOXVS** Christi esse qui possit, quum vbiq; pugnantia dicat? Deuiat enim Lutheri euãgeliũ tam Germanicũ quã latinũ à textu nostro catholico, immo sibi ipsi nõ cõsonat, Repugnantia fidei nostræ catholicæ docet Sacramētis, de purgatorio, de satisfactiõe, & cœ. pri. Et in his quoq; sibi ipsi est diuersus. **Hoc vt manifestius fiat aggrediamur primum**